

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

19 september 2023

Kenmerk

Z/23/062830 / D/23/118858

Portefeuillehouder

Bas Lont

Portefeuille

Landelijk gebied

Opsteller

Wesselingh, Ines

Onderwerp

Letter of Intent: Samenwerken voor een duurzaam perspectief voor het landelijk gebied Utrechtse Waarden

Kennisnemen van

De Letter of Intent: Samenwerken voor een duurzaam perspectief voor het landelijk gebied Utrechtse Waarden.

Inleiding

Op 1 juli 2023 heeft de provincie Utrecht het eerste concept van het Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG) aan het Ministerie aangeboden (zie bijlage). In het UPLG wordt uitwerking gegeven aan een aantal integrale gebiedsopgaven die volgen uit het NPLG op het gebied van natuur, water en klimaat en landbouw. De opgaven uit het UPLG dienen in 9 verschillende deelgebieden te worden uitgewerkt waaronder het deelgebied de Utrechtse Waarden. Het deelgebied Utrechtse Waarden bestaat uit het landelijk gebied van de gemeenten IJsselstein, Lopik, Montfoort, Oudewater en een deel van de gemeente Woerden ten zuiden van de A12/Polder Reijerscop.

Mede op initiatief van de wethouders van de gemeenten binnen het UPLG-deelgebied Utrechtse Waarden is een 'Letter of Intent' opgesteld. Hiermee willen de drie overheden – provincie, gemeenten en waterschap - de intentie uitspreken samen vorm en inhoud te geven aan de verschillende opgaven die vanuit het UPLG in het gebied uitgewerkt dienen te worden, en daarbij zoveel als mogelijk als één overheid op te treden. De Letter of Intentie spreekt intenties uit, en beschrijft de instelling van een bestuurlijke en ambtelijke begeleidingsgroep. De belangrijkste partijen uit het deelgebied zullen zitting nemen in deze groep, waarmee in breed verband gesproken kan worden over de (concrete uitwerking van de) opgaven, mogelijke maatregelen, knelpunten en koppelkansen. Resultaten uit verschillende polderprocessen worden samengebracht. De Letter of Intent kent geen harde, rechtstreeks bindende juridische afspraken. Besluitvorming over bijvoorbeeld concrete maatregelen, financiering, inzet van personeel of middelen vindt in een later stadium plaats.

Op 7 juli 2022 heeft de gemeenteraad van Oudewater de motie vreemd "Stikstofreductie landelijk gebied" aangenomen. Met dit collegevoorstel wordt verder invulling gegeven aan deze motie. Met deze intentieverklaring wordt een start gegeven aan meerjarige samenwerking met andere overheden en gebiedspartijen w.o. de agrariërs voor de transitie-opgaven van het landelijk gebied.

Kernboodschap

De Letter of Intent legt een basis voor de samenwerking tussen de drie overheden binnen het gebiedsproces Utrechtse Waarden voor de uitvoering van de opgaven op het gebied van natuur, water, klimaat en landbouw uit het Utrechts

Programma Landelijk Gebied (UPLG).

1. Met de letter of intent committeren provincie, gemeenten en waterschap zich gezamenlijk aan de opgaven uit het Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG).

De Letter of Intent stelt dat het UPLG kaderstellend en richtinggevend is voor het gebiedsproces in de Utrechtse Waarden. Provincie, gemeenten en waterschap pakken daarmee samen de handschoen op om aan de opgaven op het gebied van natuur, water, klimaat en landbouw uitvoering te geven. De overheden treden daarin - gegeven ieders rol, taak en verantwoordelijkheid – op als één overheid.

2. De letter of intent geeft gebiedspartners meer duidelijkheid hoe de overheid in het gebiedsproces zit.

In de Letter of Intent geven de drie overheden richting de gebiedspartners aan hoe zij in het gebiedsproces staan en welke uitgangspunten zij daarin hanteren. Ondanks de top down opgaven geven de drie overheden ruimte aan gebiedspartners op welke wijze invulling wordt geven aan de realisatie van de opgaven op het gebied van natuur, water en klimaat. De drie overheden werken daarmee aan het opbouwen van vertrouwen met en tussen de diverse belanghebbenden in het gebied om tot gezamenlijke oplossingen te komen voor de gestelde vraagstukken. Deze manier van samenwerken biedt de mogelijkheid om op deelgebiedsniveau belangen, oplossingsrichtingen en maatregelen af te wegen en tot keuzes te komen die passend zijn voor de Utrechtse Waarden.

3. De letter of intent is een eerste stap in langjarig proces.

De letter of Intent markeert het startpunt van een langjarig proces. Aan de verschillende opgaven zijn vanuit wet- en regelgeving verschillende realisatiedata meegegeven; lopend van 2027 tot en met 2050. De opgaven zijn omvangrijk en ingrijpend en zullen leiden tot een transformatie van het landelijk gebied. Dit is een proces dat veel tijd vraagt. Het kan zijn dat in de loop van het proces nadere samenwerkingsafspraken nodig zijn die mogelijk ook meer juridisch van aard zijn. De letter of Intent biedt deze ruimte.

4. De letter of Intent geeft nadere inkleuring aan de governance op gebiedsniveau.

Het vastgestelde governance model Utrechts Landelijk Gebied (ULG) voorziet in een provinciale stuurgroep, een regionale stuurgroep West en bestuurlijke begeleidingsgroepen voor polderprocessen. In de Utrechtse Waarden wordt de behoefte gevoeld om ook op deelgebiedsniveau overzicht te kunnen houden. In de Letter of Intent wordt om die reden gekozen om ook op deelgebiedsniveau een ambtelijk en bestuurlijke begeleidingsgroep in te richten. Om bestuurlijke drukte te voorkomen vallen alle polderprocessen onder de bestuurlijke begeleidingsgroep op deelgebiedsniveau Utrechtse Waarden. Dit biedt tevens de mogelijkheid om knelpunten binnen het gebiedsproces op een hoger abstractieniveau te bespreken, op te lossen, dan wel koppelkansen te benutten. De inbreng van het deelgebied Utrechtse Waarden in het grotere proces UPLG – onder andere de Regionale Stuurgroep West – wordt daarmee versterkt.

Financiën

Er volgen geen directe financiële verplichtingen uit de Letter of Intent. Proces- en uitvoeringskosten voor o.a. het gebiedsproces in de Utrechtse Waarden zijn meegenomen in de provinciale aanvraag voor de transitie-middelen van het Rijk. De verwachting is dat eind 2023, begin 2024 meer helderheid komt over welke middelen aan de Provincie Utrecht worden toegekend. In het ontwerp van het gebiedsproces zal rekening worden gehouden met de beschikbare capaciteit en middelen bij de drie overheden. Waar mogelijk worden door de overheden gebruik gemaakt van beschikbare subsidieregelingen om het proces te faciliteren.

De provincie Utrecht heeft tevens in haar onlangs gesloten coalitieakkoord middelen gereserveerd om gemeenten financieel te ondersteunen bij gebiedsprocessen. Momenteel wordt dit nader uitgewerkt door de provincie, eind 2023 of begin 2024 wordt hierover meer duidelijkheid verwacht.

Vervolg

Na besluitvorming door de verschillende overheden zal de Letter of Intent op een feestelijk moment worden ondertekend.

Bijlagen

1. Concept Letter of Intent: Samenwerken voor een duurzaam perspectief voor het landelijk gebied Utrechtse Waarden (Z/23/062830 / D/23/118603)
 2. Motie vreemd aan de orde van de dag: Stikstofreductie Landelijk gebied (Z/23/062830 / D/23/118869)
 3. Concept Utrechts Programma Landelijk Gebied / versie UPLG 1.0 Deel 1 Hoofddocument (Z/23/062830 / D/23/118875)
 4. Concept Utrechts Programma Landelijk Gebied / versie UPLG 1.0 Deel 2 Bijlagenrapport (Z/23/062830/ D/23/119878)
-